

Затверджено до друку рішенням Вченої Ради Одеського державного аграрного університету (протокол № 3 від 19 листопада 2018 р.)

Аграрний вісник Причорномор'я. Збірник наукових праць. А 25 Сільськогосподарські науки. Вип. 88.

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань ДАК України в яких можуть публікуватись результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (Затверджено наказом МОН України №241 від 9 березня 2016 року). Свідцтво про держреєстрацію друкованого засобу масової інформації № 7395, серія КВ від 5 червня 2003 року.

Редакційна рада
«Аграрний вісник Причорномор'я»

Герасименко В.П. – доктор біологічних наук, професор, (голова Ради);
Юркевич Є.О. – доктор сільськогосподарських наук, професор, (заступник голови Ради);
Смолянінов Б.В. – доктор біологічних наук, професор, (заступник голови Ради);
Хреновський Є.І. – доктор сільськогосподарських наук, професор;
Щербаков В.Я. - доктор сільськогосподарських наук, професор;
Мілкус Б.Н. - доктор біологічних наук, професор;
Гармашов В.В. - доктор сільськогосподарських наук, професор;
Пильнєв В.В. - доктор біологічних наук, професор (РГАУ – МСХА ім. К. А. Тімірязєва, Росія)
Мачук В. - доктор сільськогосподарських наук, доцент (Університет аграрних наук і ветеринарної медицини, Яси, Румунія).

Редакційна колегія

Юркевич Є.О. – доктор сільськогосподарських наук, професор, відповідальний редактор
Лінчевський А.А. - доктор сільськогосподарських наук, професор, академік УААН;
Лифенко С.П. - доктор сільськогосподарських наук, професор, академік УААН;
Хреновський Є.І. – доктор сільськогосподарських наук, професор;
Щербаков В.Я. - доктор сільськогосподарських наук, професор;
Мілкус Б.Н. - доктор біологічних наук, професор;
Гармашов В.В. - доктор сільськогосподарських наук, професор;
Крайнов О.О. – кандидат біологічних наук, доцент.

Відповідальність за достовірність даних і зміст статей несуть автори

© Одеський державний
аграрний університет, 2018

4. Ярошук І.Э., Ярошук Т.А., Бейбулатов М.Р. Инновационные технологии рационального использования влаги. – Кировоград: «КОД», 2012, 90 с.

Ищенко И.А., Савчук Ю.А., Хреновсков Е.И. ОСОБЕННОСТИ ЗАКЛАДКИ ВИНОГРАДНИКОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОРБЦИОННЫХ МАТЕРИАЛОВ ПРИ ОСВОЕНИИ СКЛОНОВ

В статье изложен анализ полученных результатов по применению при посадке винограда влаг удерживающих материалов в различных формах. Проведенные исследования показали, что саженцы винограда сорта Каберне Совиньон клона R-5 при высадке с совместным использованием адсорбента MaxiMarin в гелиевой и таблетированой форме показали наибольшую приживаемость и вегетативное развитие кустов.

Ключевые слова: виноград, адсорбент MaxiMarin, влагоудержание, саженцы, приживаемость, развитие кустов.

Ishchenko I.A., Savchuk Yu.A., Hrenovskov E.I. FEATURES OF THE LAYING OF VINEYARDS USING SORPTION MATERIALS DURING THE DEVELOPMENT OF THE SLOPES

The article presents an analysis of the results obtained on the use of moisture retaining materials in various forms when planting grapes. Studies have shown that Cabernet Sauvignon clone seedlings of clone R-5, when planted with the use of MaxiMarin adsorbent in helium and tablet form, showed the greatest survival rate and vegetative development of the bushes.

Key words: grapes, MaxiMarin adsorbent, water retention, seedlings, survival rate, bush development.

УДК 378.147:37.091.2

УПРОВАДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

Дрьомова Н.В.*, Гордєєва О.А., Бондар Л.П.***

***Одеський державний аграрний університет, Україна**

****Директор ландшафтної фірми «Шоугарден», м. Луцьк**

В роботі наведено обґрунтування теоретико-методологічних засад і практичних аспектів впровадження активних методів навчання у навчально-виховний процес вищого навчального закладу. Встановлено, що використання активних методів навчання дають можливість науково-педагогічним працівникам краще зрозуміти своїх студентів та їх емоції, почуття, характер та сприйняття навчального

матеріалу.

Ключові слова: *квест, озеленення населених місць, активні методи навчання, аналіз впровадження, інтелектуальні завдання.*

Вступ. В умовах демократизації системи вищої освіти особливої уваги заслуговує аналіз впровадження в навчальний процес студентів старших курсів активних методів навчання, які дають змогу отримати майбутнім фахівцям соціально-професійну компетентність. *Актуальність* даної теми обумовлена необхідністю висвітлення впровадження активних методів навчання під час викладання дисципліни “Озеленення населених місць” на спецкурсі: “Ландшафтний дизайн та організація садово-паркового будівництва” у ВНЗ 3-4 рівнів акредитації в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ще у 80-х рр. XX ст. Національним тренінговим центром у США були проведені дослідження, які підтвердили, що використання активних методів навчання (інтерактивне навчання) дозволяє підвищити відсоток засвоєння матеріалу, оскільки впливає не лише на свідомість особистості, а й на його почуття, волю (дії, практику). Активні методи навчання – методи, які стимулюють пізнавальну діяльність учнів та студентів, вони побудовані в основному у діалогічній формі, передбачають вільний обмін думками про шляхи вирішення тієї чи іншої проблеми та характеризуються високим рівнем активності студентів [1, 2]. При використанні активних методів студенти ефективніше навчаються, що в майбутньому дозволить застосовувати здобуті знання в процесі практичної діяльності. Засвоєння знань та навичок, які вони набувають завдяки використанню активних методів навчання є більш ефективним і приємним. Активні методи характеризуються тим, що вони ефективно стимулюють активність як студентів, так і викладачів; мають високу ефективність; їх є велика кількість та різноманітність [4]. Викладач використовуючи у навчально-виховному процесі активні методи навчання повинен створювати умови, завдяки яким студент може вчитися, думати, шукати відповіді на нестандартні питання, вдосконалюватись, спілкуватися і працювати разом в групі, як одна команда. Тому, сучасний викладач під час проведення занять виступає в якостях: людини, яка організовує навчальний процес, водночас досліджуючи потреби, очікування і здібності студентів; особи, яка інтегрує внутрішні потреби студентів з вимогами навчальної програми; того хто створює умови для навчання, наукових розвідок, мислення, спілкування, організації діяльності і взаємодії в групі; особи, що допомагає емоційному обміну, який відбувається між студентами групи; керівник за допомогою якого студенти можуть вчитися активно і самостійно [5].

Об'єкт дослідження. *Об'єктом* дослідження є аналіз впровадження в навчальний процес студентів старших курсів активних методів навчання, які дають змогу отримати майбутнім фахівцям соціально-професійну компетентність.

Мета роботи. Метою даної роботи є обґрунтування теоретико-методологічних засад і практичних аспектів впровадження активних методів навчання у навчально-виховний процес вищого навчального закладу.

Виходячи з цього, перед даним дослідженням поставлено **наступні завдання:**

- аналіз особливостей організації активних методів навчання у ігровій формі – Квест;
- функції та порядок організації Квестів при вивченні дисциплін біологічного профілю;
- аналіз результативності при засвоєнні матеріалу активних методів навчання у ігровій формі – Квест;
- рекомендації щодо удосконалення активних методів навчання у ігровій формі – Квест.

Методика досліджень. *Методологічною основою роботи* є теоретичні положення та висновки надбань світової освітянської думки, фундаментальні концепції і закони сучасної навчально-дослідницької системи та особливості, що відображають реальний стан справ у науковій діяльності ВНЗ України.

Результати досліджень. *На мою думку, квест* – це вид інноваційного навчання з елементами традиційного виду навчання (проблемного) у якому використовуються методи стимулювання засобами рольової гри (друга група методів навчання за Ю.К. Бабанським).

Тематичний квест, який ми використали під час практичних занять з дисципліни “Озеленення населених місць” включає такі компоненти:

- *Вступ, керівництво до дії* – визначення часових рамок, головних ролей учасників або сценарій квесту, попередній план роботи, ознайомлення зі змістом квесту в цілому.
- *Центральне завдання* – чітко визначено результат, який має одержати команда, виконавши задану серію завдань.
- *Опис процедури роботи*, яку необхідно виконати учасникам під час проходження етапу (може зазначатися на кожному етапі окремо чи на початку гри).
- *Розробка критеріїв чи параметрів оцінювання* – залежить від типу навчальних завдань, які вирішуються на квесті.
- *Висновок* – аналіз досвіду, отриманого учасниками квесту.

Основні засади квесту:

- Проходження за сюжетом, який може бути чітко визначеним або мати декілька варіантів, у залежності від вибору учасника.
- Питання розраховані на застосування логіки.
- Однозначність відповіді (одне слово якщо це запитання для переходу між етапами; розширена відповідь якщо це запитання самого етапу).
- Регламентована кількість часу на обговорення.
- Не завжди лаконічні та чіткі завдання розвивають дослідницькі навички – аналіз випадкових, на перший погляд, відомостей, збір різних, дещо абсурдних як за виглядом, так і за функціональністю даних-повідомлень.
- Залучення всіх учасників – думка кожного учасника враховується, навіть, якщо це тільки «рух у невідоме», висловлювання ідей, виконання певних практичних завдань.
- Міжпредметні зв'язки, застосування знань у новій ситуації.

Таким чином, **основна ідея квесту**: розвиток навчально-пізнавальної активності в умовах, коли всі психічні процеси студента, його увага, емоційно-вольова сфера готові до активного опрацювання навчального матеріалу.

Дізнавшись у 2010 році про такий спосіб проведення дозвілля, як Сіті Квест (розважальна гра на місцевості з елементами міського орієнтування, під час якої учасники вирішують неординарні інтелектуальні завдання) та проаналізувавши зарубіжний та вітчизняний досвід, ми вирішили спробувати провести таку гру в межах нашої дисципліни. Завдання були підібрані таким чином, щоб використовувалися знання не тільки з дисципліни "Озеленення населених місць", а й з інших предметів. Організація першої гри зайняла багато часу, але результат був того вартий. Студенти ділилися враженнями про гру ще цілий тиждень, розпитували про способи розв'язування тих чи інших завдань.

При використанні квесту, як методу стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів засобами ігрової діяльності студенти шукають оригінальні рішення. Під час гри команди вирішують логічні завдання шляхом підказок і пошуку рішень в нестандартних ситуаціях. Після завершення чергового завдання команди переходять до виконання наступного. Перемагає команда, що виконала завдання швидше за інших.

Зазначимо, що при використанні на заняттях з «Озеленення населених місць» активних методів ми зіткнулись з певними проблемами та труднощами. Тому, на нашу думку потрібно врахувати фактори, а саме: не вміння студентами слухати інших; не бажання студентами у процесі обговорення змінювати свою думку, йти на компроміс та враховувати думки інших; установка на пасивне

сприймання навчального матеріалу; звичка працювати за інструкційними вказівками викладача та невміння працювати в умовах невизначеності і відсутності чіткого алгоритму дій; студентам важко бути мобільними; студенти-лідери намагаються «тягнути» групу, а слабші студенти відразу стають пасивними [3].

Висновки. Таким чином, активні методи навчання це інноваційні методи, які є активними інструментами при використанні в навчально-виховному процесі не тільки для студентів, а й для викладачів. За допомогою цих методів можна поглибити знання студентів, розширити їх інтереси, розвивати творчі ідеї і висунути нові концепції, навички спілкування з іншими людьми, та вчитися разом із студентами. Використання активних методів навчання дають можливість науково-педагогічним працівникам краще зрозуміти своїх студентів та їх емоції, почуття, характер та сприйняття навчального матеріалу.

Література

1. Активні форми навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lider.fpsu.org.ua/profspilkova-osvita/157-aktivni-formi-navchannya>.
2. Грудзинская Е. Ю., Марико В. В. Активные методы обучения в высшей школе. / Учебно-методические материалы по программе повышения квалификации «Современные педагогические и информационные технологии». – Нижний Новгород, 2007, 182 с., с.4.
3. Долбнева Д. В. Інтерактивні методи навчання: сутність необхідність та використання при підготовці фахівців з обліку та аудиту у ВНЗ України / Д. В. Долбнева // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.1. – С. 389-398.
4. Dytfeld K. Smółka E. Metody aktywizujące jako system motywowania uczniów do nauki / Katarzyna Dytfeld Ewelina Smółka // Projekt „Kompetencje zawodowe nauczycielek i nauczycieli jako element budowania organizacji uczącej się i lokalnej strategii oświatowej w powiecie ostrzeszowskim” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego [Електронний Ресурс].– Режим доступу: http://www.powiatostrzeszowski.pl/asp/pliki/dok/publikacja_na_strone_p_katarzyny_dytfeld_i_p_eweliny_smolki.pdf.
5. Czepiżak A., Wądołowski M. Zespół edukacyjny w trzebiechowie metody aktywizujące w nauczaniu [Електронний Ресурс].– Режим доступу: http://www.zet.edu.pl/sites/default/files/metody_aktywizujace.pdf.

Дрёмова Н.В., Гордеева А.А., Бондарь Л.Ф. ВНЕДРЕНИЕ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС АКТИВНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ. В работе приведено обоснование теоретико-методологических основ и

практических аспектов внедрения активных методов обучения в учебно-воспитательный процесс высшего учебного заведения. Установлено, что использование активных методов обучения дают возможность научно-педагогическим работникам лучше понять своих студентов и их эмоции, чувства, характер и восприятие учебного материала.

Ключевые слова: квест, озеленение населенных мест, активные методы обучения, анализ внедрения, интеллектуальные задачи.

Dremova N.V., Gordeeva A.A., Bondar L.F. IMPLEMENTATION IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF ACTIVE METHODS OF TRAINING. *The paper presents the justification of the theoretical and methodological foundations and practical aspects of the introduction of active teaching methods in the educational process of a higher educational institution. It has been established that the use of active teaching methods enables research and teaching staff to better understand their students and their emotions, feelings, character, and perception of educational material.*

Key words: quest, landscaping of populated areas, active teaching methods, implementation analysis, intellectual tasks.